

2019Z02662

Vragen van de leden **Van Ojik** en **Diks** (beiden GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Defensie over *niet gemelde gebreken bij de F-35* (ingezonden 12 februari 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «De JSF: een ongeluk in slow motion»?¹

Vraag 2

Zijn er nog niet opgeloste defecten aan de F-35A die niet aan de Kamer zijn gemeld in de voortgangsrapportages? Zo nee, waarom niet, en bent u bereid dit alsnog te doen?

Vraag 3

Klopt het dat het boordwapen van de F-35A een onacceptabele afwijking naar rechts heeft, zoals door de Amerikaanse toezichhouder DOT&E is vastgesteld? Zo ja, wat betekent dit voor de operationele inzet van de F-35A in Nederland, en wanneer wordt dit defect opgelost?

Vraag 4

Klopt het dat het geautomatiseerde onderhoudssysteem van de F-35A dusdanige gebreken vertoont dat technisch personeel parallelle administraties bijhoudt vanwege een gebrek aan vertrouwen in het systeem? Op welke termijn is voorzien dat dit systeem naar behoren functioneert? Wat betekent dit voor de operationele inzet van het toestel?

Vraag 5

Klopt het dat voor slechts vier van de acht doelstellingen van de F-35 met betrekking tot betrouwbaarheid en onderhoud er zicht is op het behalen van dat doel? Worden de overige doelstellingen nog behaald voordat het toestel door Nederland wordt ingezet? Zo nee, wat betekent dit voor de operationele inzet?

¹ <https://www.ftm.nl/artikelen/jsf-ongeluk-in-slow-motion?share=1>

Vraag 6

Klopt het dat de IT-problemen bij het opstijgen van de F-35A dusdanige vertraging opleveren dat een F-16 sneller van de grond komt? Zo ja, wanneer worden deze IT-problemen opgelost? Wat zijn de consequenties voor de operationele inzet zolang de problemen niet zijn verholpen?

Vraag 7

Klopt het dat de Amerikaanse luchtmacht de raming voor de kosten van het onderhoud van de F-35A heeft verhoogd van 4 miljoen naar 7 miljoen euro per toestel per jaar? Wat is de Nederlandse raming en wordt die raming in navolging hiervan ook verhoogd?

Vraag 8

Waarom acht u het een adequate invulling van de informatieplicht aan de Kamer om, zoals uw ministerie in reactie op het artikel van FTM heeft laten weten, kritische kanttekeningen van de Amerikaanse toezichhouders niet te melden aan de Kamer vanwege een «keuze om te komen tot een beknoptere jaarrapportage?» Kunt u toezeggen dergelijke kritische kanttekeningen voortaan wel mee te nemen in de voortgangrapportages?

Vraag 9

Wanneer kunt u duidelijkheid leveren over alle verschillen tussen de contractuele eisen aan de F-35A en de daadwerkelijke prestaties?

Vraag 10

Om welke redenen kunt u nog niet aangeven hoeveel Nederland extra zal moeten betalen aan het moderniseren van de Nederlandse F-35A's naar Block 4? Wanneer gaat u deze duidelijkheid wel verschaffen?

Vraag 11

Bent u bereid om, in het licht van de bijna verdubbelende onderhoudskosten en stijgende kosten voor de modernisering van de Nederlandse F-35A-toestellen, uw besluit te herzien om het aparte financiële kader voor de verwerving van de F-35 te laten vervallen? Zo nee, hoe voorkomt u dan dat de stijgende kosten ten laste komen van het investeringsbudget voor andere zaken binnen de krijgsmacht?

Vraag 12

Bent u bereid om geen stappen te zetten in het verwerven van additionele F-35A toestellen totdat volledige duidelijkheid bestaat over de gebreken van het toestel en de termijn waarop deze gebreken worden opgelost? Zo nee, waarom niet?